

**Ўзбекистан Республикасы Илимлер Академиясы
Қарақалпақстан бөлими**

Қарақалпақ гуманитар илимлер илим-изертлеў институты

**ҚАРАҚАЛПАҚСТАНДА ЭТНОГРАФИЯЛЫҚ
ИЗЕРТЛЕЎЛЕР: ТАРИЙХ ҲӘМ ЗАМАНАГӨЙЛИК**

Қарақалпақстанға мийнети сиңген
илим ғайраткери, тарийх илими кандидаты
Хожахмет Есбергеновтың 90-жыллығына бағышланған
илимий-әмелий конференция

МАТЕРИАЛЛАРЫ

Нөкис
«Илим»
2023

УОК 008(575.172)+94(575.172)

КБК 63.3(5Қар)

Қ50

Қарақалпақстанда этнографиялық изертлеулер: тарих хәм заманагөйлик // Республикалық илимий-әмелий конференция материаллары. ӨзРИАҚБ Қарақалпақ гуманитар илимлер илим-изертлеу институты. Нөкис: «Илим» баспасы, 2023ж., 132 б.

Топлам Өзбекстан Республикасы Илимлер Академиясы Қарақалпақстан бөлими Қарақалпақ гуманитар илимлер илим-изертлеу институты Илимий Кеңесиниң (2023-жыл, 10-апрель күнги №3-санлы баянлама) қарарына тийкарланып Қарақалпақстан Республикасының этнография илимине өз үлесин қосқан Қарақалпақстанға мийнети сиңген илим ғайраткери, тарих илими кандидаты Хожахмет Есбергеновтың 90-жыллығы мүнәсибети менен шөлкемлестирилген *«Қарақалпақстанда этнографиялық изертлеулер: тарих хәм заманагөйлик»* атамасындағы республикалық илимий-әмелий конференция материаллары.

Бас редактор: Қарлыбаев М.А.

Жууаплы редактор: Курбанова З.И.

Таярлаушы: Сайтов А.Т.

Топламда берилип атырылған материаллардағы мағлыұматлардың хәм мазмунының дурыслылығына авторлар жууапкер, олардың пикирлери редакцияның пикирлери болып есапланбайды.

МУҚАДДЕС ОРЫНЛАРҒА ҚОЙЫЛҒАН АЙЫРЫМ АТАМАЛАР ТАРИЙХЫ

Р.А. Исметов

*Өзбекстан Республикасы Илимлер академиясы Қарақалпақстан бөлими,
Қарақалпақ гуманитар илимлер илим изертлеу институты,
этнография бөлиминиң таяныш докторанты*

Мәмлекетимиз бойлап жайласқан тарийхий ҳәм муқаддес зиярат орынлары пайда болыуы ҳәм себеплери бойынша халық арасында бир қанша аңыз-әпсаналар тарқалған. Бул орынлар бойынша тарийхшы, этнограф, әдебиятшы, фольклорист ҳ.т.б тараўдағы алымларымыз тәрәпинен бир қанша изертлеу жумыслары алып барылған. Бул орынларға зиярат етиўшилер тәрәпинен ҳәр түрли үрп-әдет ҳәм дәстүрлер әмелге асырылып атама атлары да соған қарата қойылған.

Ерте дәўирлерден ата-бабаларымыз зиярат орынларына барып зиярат етиўлери ҳәзирги күнге шекем сақланып киятырған дәстүрлеримизден болып саналады. Ата-бабалардың қәбирлерин зиярат етиўден тысқары түсинде аян берген орынларға ямаса жасы үлкен ата ҳәм кемпир апалардың айтыўлары бойынша зияратқа барыўшылар жийи-жийи ушырасады. Булар тийкарынан жумысы жүриспей жүргенлер, кеселликке шалынғанлар, арқасы көтерилген ямаса «жин урғанлар», бир жумыс баслаўдан алдын жумысына раўаж нийет етип кетиўшилер, перзентли бола алмай жүрген ҳаяллар ҳ.т.б топардағы зиярат етиўшилерди ушыратыўымыз мүмкин.

Елимиз бойлап жайласқан бул мийрасларымызды қандай ҳалында жетип келген болса сол көринисинде сақлап қалыў, сол арқалы келешек әўладқа жеткерий баслы мақсет болып есапланады.

Республикамызда бундай бир неше зиярат орынлары белгили. Ислам дүньясына белгили улама бабаларымыздың мақбаралары жайласқан аймақларды үйрениў де илимпазлардың баслы ўазыйпаларынан саналады. Бул орынларда болып, сол аймақлардың халқынан усы зиярат орынлары туўралы сорап, буларды жыйнап анализ етиў оғада әҳмийетли. Бундай орынлар Қарақалпақстан Республикасы районларында жийи-жийи ушырасады. Бул белгили болған әўлийелердеги ата-бабаларымыздың қәбирлерин зиярат етиў, этирапларын абаданластырыў, усы орынларға барыўшы зияратшылар ушын қолайлы шараятларды жаратыў баслы мәселелердиң бири болып есапланады. Сол арқалы бул орынларға шет елли туристлерди топлаў, оларды қызықтырыў, имканиятлар жаратыў бүгинги талаптардың бири саналады.

Бул зиярат орынларының зәрүрлигин кең халық массасына түсиндирий ең әҳмийетли ўазыйпалардан. Халық арасында кең таралған, жоғалыў алдында турған халық аўызеки дәрәтпелерин топлаў ҳәм бул топланған мағлыўматларды ғалаба хабар қураллары арқалы жәриялап барыў илимпазлардың алдында турған ўазыйпалардың бири. Мине, усы арқалы елимиз бойлап жайласқан бундай муқаддес орынлар бойынша бир қанша кең мағлыўматлар жыйналады ҳәм туризм тараўына пайдалы болады.

Бундай орынлар елимиздің хәр бир районында ушырасады. Мысалы, Шымбай районында жайласқан Мардан баба, Қараөзек районындағы Қошқар-ата, Кегейли районында орналасқан Нурымбет ахун, Мойнақ районындағы Жантемир ийшан ата, Беруний районындағы Кеширмес баба сыяқлы зиярат орынлары халқымызға белгили.

Кегейли районынан Шымбай районына барар жолда, «Май жап» арнасының арқа тәрәпи, шеп тәрәпин жағалаған жол да әхмийетке ийе. Онда «Қызылөзек» АПЖ аймағында жайласқан Мардан баба ямаса халық арасында Мардан ата деп те аталыушы ерте дәуірлерде пайда болған хәм хәзирги күнде жергиликли халық ямаса усы аймақа жақын жерде аўыл халықлары елеге шекем мархумларды жерлеп келип атырған зиярат орны жайласқан. Мардан баба бул жерге Араб еллеринен ислам динин таратыу мақсетинде келген. Баба усы аймақ халқына ислам динин таратыуда үлкен хызмет еткен. Бабаның келген дәуири бойынша анық бир мағлыұмат жоқ. Бирақ, информаторымыздың айтыуы бойынша Султан ўайс баба, Нарынжан баба, Беке ата, Әзизлер баба қатарында келген қусайды. Бирақ тарийхый мағлыұматларға сүйенетуғын болсақ, жоқарыда аты аталған әўлийе уламаларымыз хәр дәуірде жасаған. Солай етип, Мардан баба IX-XIV әсирлер аралығы шамасында жасап, ислам динин ен жайдырыуда үлкен хызмет еткен болыуы итимал. Мардан баба таң намаз оқытуғын ўақытта Кабба Тулла алдына келип турады екен. Сонда бир күни баба Жупар елтиси менен шай ишип отырғанда былай айтыпты:

- Мен улама адамман. Мен намаз оқыған ўақтымда Кабба Тулла алдыма келип турады. Сонда елтиси «бунда мениң де хызметлерим бар шығар» депти. Баба «қойса ондай гәпти» деп елтисиниң кеўлине тийипти. Ертесине Жупар елти тамақ писирер ўақтында алдын қазанға жаман нәрселер түсип кетпесин деп 10 қабат етип таўар менен қазанның бетин жаўады екен. Сол күни 9 қабат етип жаўыпты. Баба намаз ўақтында Кабба Тулла көз алдына келмепти. Соннан соң баба ҳаялының да кийели екенлигин тән алыпты. Солай етип буннан кейин халық арасында «Мардан баба, Жупар елти болмаса зордан баба» деген аңыз кең таралып кеткен екен. Және бир рәўият: Мардан бабаның ислерин тексеріу мақсетинде Араб еллеринен Арзиреў бабаны жиберипти. Ол киси улама болыпты. Қандай да бир себеплер менен усы жерде қаза таўыпты. Кейин усы жерге жерленипти, Мардан баба сол гезде ўәсият етипти: Мен дүньядан өткеннен соң мени зиярат етип келиўшилер дәслеп Арзиреў бабаны, соң мени зиярат етсин! Соннан бери бул жерди зиярат етиўшилер алдын Арзиреў бабаны, соң Мардан бабаны зиярат етеди екен (АДЖ 2022, № 12).

Кегейли районы, Абат АПЖ, Добал кенегес аўыл аймағында Нурымбет ахун зиярат орны жайласқан. Бул усы аймақтағы жергиликли халық арасында айрықша әхмийетке ийе орын болып есапланады. Нурымбет ахун 1893-1971- жыллары аралығында жасаған. Ол диний саўатлы, жоқары билимге ийе болған улама әўлийе болған. Хәзирги күнде Нурымбет ахун қәбири жайласқан қойымшылықта усы районның абаданластырыу бөлими тәрәпинен оңлаў жумыслары алып барылған. Бирақ, бул орында еле де кең көлемде қайта қурыу жумыслары алып барылыуы керек. Келиўшилердің зиярат етиўи ушын кең имаканиятлар жаратыу зәрүр (АДЖ 2022, № 17).

Жазыушы А.Дәўлетмуратов Нурымбет ахунның өмири, ислеген мийнетлери, халыққа еткен хызметлери бойынша мағлыұматлар топлады. (Дәўлетмуратов, 2015). Деген менен, халық арасында бул тулға туўралы еле де көбирек таралған аңызлар бар. Бул мағлыұматларды топлаў баслы мақсет болып табылады. Қалаберсе, бул орын туристлердің де белгили объектине айланыуы тәбийий. Сол қатары Кегейли районында

«Абат» АПЖ аймағында және бір қанша әхмийетке ийе болған зиярат орынлары бар. Бул орынлар да қайта оңлауды талап етеди.

Қараөзек районында жайласқан «Қошқар ата» қойымшылығы Нөкистен Қараөзекке «А.Досназаров» АПЖ арқалы өтетұғын жолдың оң тәрәпинде, усы АПЖ орайына жетпей онша узақ емес аралықта жайласқан. Қойымшылыққа үлкен жаптың күн шығар тәрәпинен, қалың тораңғыллық арасынан жол салынған. Жол бойының бир тәрәпи жап, екінши тәрәпи егинлик атызлары, және тораңғыллық, бул адамда басқаша сезимлерди пайда етеди. Яғный, ески дәуирлердеги ата-бабаларымыздың жасаған тәбийий орталығы, «пышық мурны батпаған» тоғайлық ҳаққында ойлар келеди. Қойымшылыққа келген жерде тилеўхана салынған. Зияратшылар ушын керекли шараятлар жаратылған (дәстерхана, жер асты баспа «кран» арқалы суў алынады, тилеўхана алды әйўанда отырып куран-тилаўат етиў мүмкиншилиги бар).

Қошқар атаның басына салынған тилеўхананың гүмбези, дийўаллары гөнерген, кулаў алдында. Бул жерге елеге шекем жергиликли халық келеди. Қойымшылық орны елеге шекем зиярат орны саналады. Сол жердеги шыйықшыхана этирапындағы буйымлар буны дәлийллейди. Яғный, бул буйымлардың жақын арада пайдаланғанлығы анық көринип тур.

Қошқар ата туўралы халық арасында бир қатар аңызлар айтылып жүр. Бул жерге Хийўа ханы түнеген екен. Бирақ не мақсетте түнегенлиги белгисиз. Хийўа ханы сол жерге жақын жерден 500 гектар жерди ўақымға берген. Бул ўақым жерден жетим-жесирлер, жарлы халық ўәкиллери емин- еркин пайдаланған. Және бул жерге бийперзент ҳаяллар да келип түнеген. Әсиресе, кийели жәниўар жолбарыслардың түнегенлиги де атап өтиледи (АДЖ 2021, №12).

Дала жазыўлары менен Беруний районында болған ўақтымызда «Тынышлық» АПЖ аймағында да Қошқар баба атлы қойымшылық бар екенлиги мәлим болды. Бирақ, информаторларымыздан сораған ўақтымызда олар Қошқар баба бойынша ҳеш қандай мағлыўматларды келтире алмады. Бул орында халық арасында караматлы есапланып, оған тийкарынан бийперзент ҳаяллар, кеселликке шалынған, талабы келиспеген адамлар, үйлене алмай жүрген жигитлер де тез-тез келип зиярат етеди екен. Бул жерге қандай да бир нийет етип зиярат етиўшилер тийкарынан ҳәптениң 3-күни келеди. Ата-бабаларын зиярат етип келиўшилер 5-күни (жума күни) келеди. Бул жерде үлкен еки сырыққа жас нәрестелердің кийимлери байланып кетилген. Және де ер адамлардың кийимлери байланғанлығының гүўасы болдық (АДЖ 2022, № 18).

Бул келтирилген муқаддес зиярат орынларынан басқа елимизде белгили мөканлар жүдә көп. Мәселен, Қабақлы ата, Дийўанайы Бурх (Қараөзек районы), Ырза баба (Қанлыкөл районы), Жантемир ийшан ата, Токпақ ата (Мойнақ районы), Шаббаз баба, Биби Мушкул кушод, Бесим молла (Беруний районы) сыяқлы муқаддес орынларды атап өтиўимиз мүмкин. Бул орынлар бойынша бир қанша изертлеў жумыслары алып барылып, китапларда, илимий мақалаларда мағлыўмат келтирилген болыўы мүмкин. Бирақ, бул еле де изертлеўди кеңнен талап етеди.

Пайдаланылған әдебиетлар:

Дәўлетмуратов А. Нурымбет ахун. Нөкис, 1977.

Автордың дала жазыўлары (АДЖ), 2021, №12. Қараөзек районы, «А.Досназаров» АПЖ. Информатор: Турсын молла.

АДЖ, 2022, №18. Беруний районы, Муўса Бақсы, 48-жай. Информатор: Бабаниязова Рахатай.

АДЖ, 2022, №17. Кегейли районы. «Абат» АПЖ. Информатор: Байекеев Пиряр.

АДЖ, 2022-жыл, № 12. Шымбай районы, «Қызылөзек» АПЖ. Информатор: Еримбетов Хожамурат.

МАЗМУНЫ

I. Х. ЕСБЕРГЕНОВТЫҢ ӨМИРИ ХӘМ ИЛИМИЙ ИСКЕРЛИГИ ХАҚҚЫНДА	3
Х. ЕСБЕРГЕНОВТЫҢ ӨМИРИ ХӘМ ИЛИМИЙ ИСКЕРЛИГИ.....	3
Х. ЕСБЕРГЕНОВТЫҢ ТИЙКАРҒЫ ИЛИМИЙ МИЙНЕТЛЕРИ.....	4
<i>Ж. Айтмуратов</i> - МИЛЛЕТ ЗИЯЛЫЛАРЫН АРДАҚЛАҒАН АЛЫМ	12
<i>М.М. Давлетияров</i> - Х.ЕСБЕРГЕНОВТЫҢ МИЙНЕТЛЕРИНДЕ ҚАРАҚАЛПАҚЛАРДЫҢ ЭТНОГЕНЕЗИ ХӘМ ЭТНИКАЛЫҚ ТАРИЙХЫ МӘСЕЛЕСИНИҢ ҮЙРЕНИЛИҰИ	14
<i>А.Р. Қудияров</i> - ҚАЛА ТАРИЙХЫН ИЗЕРТЛЕҰШИ	17
<i>З.И. Курбанова</i> - ИСПОЛЬЗОВАНИЕ ФОЛЬКЛОРНЫХ МАТЕРИАЛОВ В ТРУДАХ Х. ЕСБЕРГЕНОВА	21
<i>С.У.Нуржанов</i> - КЛАССИФИКАЦИЯ ИСТОЧНИКОВ ИСТОРИЧЕСКОГО КРАЕВЕДЕНИЯ (НА ОСНОВЕ «ҚОҢЫРАТ ТАРИЙХЫЙ ХӘМ МӘДЕНИЙ ЕСТЕЛИКЛЕРИ» Х.ЕСБЕРГЕНОВА).....	23
<i>Н.А. Тлеубергенова</i> - ВОПРОСЫ МАТЕРИАЛЬНОЙ КУЛЬТУРЫ КАРАКАЛПАКОВ В ТРУДАХ Х. ЕСБЕРГЕНОВА	26
II. ЭТНОГРАФИЯ, ЭТНОЛОГИЯ, АНТРОПОЛОГИЯ МӘСЕЛЕЛЕРИ	29
<i>М.А. Абдуллаев</i> - МУСТАҚИЛЛИК ЙИЛЛАРИДА ҚОРАҚАЛПОҚЛАР ЭТНОЛОГИЯСИ ТАДҚИҚИ.....	29
<i>У.К. Абсетерова</i> - ҚАРАҚАЛПАҚ ХАЛҚЫНЫҢ СУҰСЫЗЛЫҚ ЖЫЛЛАРЫНДА ҚОЛЛАНҒАН ҮРП-ӘДЕТЛЕРИ	32
<i>Г.А. Акимниязова</i> - КАРАКАЛПАКСКИЕ БАЗАРЫ НАЧАЛА XX ВЕКА КАК КУЛЬТУРНО-РАЗВЛЕКАТЕЛЬНЫЕ ЦЕНТРЫ	34
<i>А.Е. Бижанова, А.Ж. Дауесова</i> - СЕМАНТИКА ПОМИНАЛЬНЫХ ДАТ В ТРАДИЦИОННОЙ КУЛЬТУРЕ КАЗАХОВ	37
<i>T.R. Jabbarbergenov</i> - XX ÁSIR JERGLIKLI IZERTLEWSHILERDİN MIYNETLERINDE QARAQALPAQ JASLARININ BOS WAQITİ	40
<i>G. Joldasbaeva</i> - KELIN TAŃLAW HÁM OL MENEN BAYLANISLÍ DÁSTÚRLER	42
<i>Р.А. Исметов</i> - МУҚАДДЕС ОРЫНЛАРҒА ҚОЙЫЛҒАН АЙЫРЫМ АТАМАЛАР ТАРИЙХЫ	45
<i>Р.С. Камалова</i> - СОВРЕМЕННАЯ ТРАДИЦИОННАЯ ОБРЯДНОСТЬ: ПРАКТИКА, ФАКТОРЫ И ТЕНДЕНЦИИ (НА ОСНОВЕ СВАДЕБНОЙ ОБРЯДНОСТИ).....	48
<i>З.И. Курбанова</i> - КУЛЬТУРА ПИТАНИЯ КАРАКАЛПАКОВ ПОД ВОЗДЕЙСТВИЕМ ГЛОБАЛИЗАЦИОННЫХ ПРОЦЕССОВ	51
<i>Д.А. Кудайбергенова</i> - ЗЕРГЕРЛИК БУЙЫМЛАРЫНДАҒЫ НАҒЫС МОТИВЛЕРИ...54	
<i>И.М. Нурмухамедова</i> - ПЕРВАЯ РУБАШКА МЛАДЕНЦА «ИЙТ КӨЙЛЕК» У КАРАКАЛПАКОВ	56
<i>Ә. Қ. Пахратдинов</i> - КИНДИК ШЕШЕ МЕНЕН БАЙЛАНЫСЛЫ ДӘСТҮРЛЕР.....	60
<i>А. Пирназарова</i> - И.В. САВИЦКИЙ АТЫНДАҒЫ МУЗЕЙ ЭКСПОНАТЛАРЫНЫҢ ЖЫЙНАЛЫҰ ТАРИЙХЫНАН.....	63
<i>З. Рахмоналиев</i> - ЯНГИ ТАРАҚҚИЕТ БОСҚИЧИДА ЭТНОС ВА МИЛЛАТ ТУШУНЧАЛАРИ.....	66

<i>А.Т.Сайтов</i> - ПРИМЕТЫ И СУЕВЕРИЯ У КАРАКАЛПАКОВ, СВЯЗАННЫЕ С РЫБОЛОВСТВОМ.....	69
<i>О.С. Сейтмуратов</i> - ПАСТУШЕСКОЕ ремесло у каракалпаков.....	71
<i>С. Ш.Таджетова</i> - ҚАРАҚАЛПАҚЛАР ТУРМЫСЫНДА «КЕЛИН» СТАТУСЫ ҚӘЛИПЛЕСИЎИНДЕ ҚЫЗ-БАЛА ТӘРБИЯСЫ	74
<i>К.Ж. Турекеев</i> - ОБЫЧАИ И ОБРЯДЫ КАРАКАЛПАКОВ САМАРКАНДСКОЙ ОБЛАСТИ, СВЯЗАННЫЕ С РОЖДЕНИЕМ РЕБЁНКА (НА МАТЕРИАЛЕ БУЛУНГУРСКОГО И ДЖАМБАЙСКОГО РАЙОНОВ)	77
<i>М.Б. Утебаев</i> - ПЕРСПЕКТИВЫ КРОСС-КУЛЬТУРНЫХ ИССЛЕДОВАНИЙ В КАРАКАЛПАКСТАНЕ	81
<i>М.И. Ходжанов</i> - ҚОРАҚАЛПОҒИСТОН ЎЗБЕКЛАРИНИНГ СОВЧИЛИК УРФ-ОДАТЛАРИ	84
<i>Г.М. Хожаниязова</i> - ҚАРАҚАЛПАҚЛАРДА ӨЗ-АРА ЖӘРДЕМ ДӘСТҮРИНДЕ ХАЯЛ-ҚЫЗЛАРДЫҢ ТУТҚАН ОРНЫ	87
<i>G. Sharjaubayeva</i> - QARAQALPAQSTANLI KOREYSLERDIN AYIRIM SHANARAQLIQ MARESIMLERI	89
<i>М.Ж.Эгамберганаева</i> - ЭТНИК ИДЕНТИКЛИК ТУШУНЧАСИНИНГ ЭТНОЛОГИЯ ФАНИДАГИ АҲАМИЯТИ.....	91
<i>Б.Ж. Юсупова</i> - ҚАРАҚАЛПАҚ ҚОЛ ӨНЕРИ: АҒАШҚА НАҒЫС ОЙЫҰ МӘСЕЛЕСИ МУЗЕЙТАНЫҰ ХӘМ ЭТНО-АҒАРТЫҰШЫЛЫҚ НӘЗЕРИНДЕ	94
III. ЭТНОГРАФИЯ ХӘМ ГУМАНИТАР ИЛИМЛЕРДИҢ ИНТЕГРАЦИЯЛАСЫҰЫ МӘСЕЛЭЛЕРИ.....	97
<i>А.Т. Бекбаулиев</i> - НЕКОТОРЫЕ ИТОГИ ИЗУЧЕНИЯ КУВШИНОВ С ГОРОДИЩА КУРГАНЧА (КОБЛАНДЫ-КАЛА).....	97
<i>З.У. Бекбергенова</i> - Ө.ӘЖИНИЯЗОВ ПОЭЗИЯСЫНДА ТОПОНИМЛЕРДИҢ ТУТҚАН ОРНЫ ХӘМ КӨРКЕМЛИК ХЫЗМЕТИ	101
<i>А.О. Gulimbetov</i> - XIX ÁSIR EGINSHI YARIMI XX ÁSIR BASLARINDA QUBLA ARAL BOYI SAWDA NAM EKONOMIKASININ TARIYXTANISHILIGI MASELESİ	104
<i>О.Т.Доспанов</i> - АРХЕОЛОГИЯ, ЭТНОГРАФИЯ МАТЕРИАЛЛАРЫНДА ҚАРАҚАЛПАҚЛАРДЫҢ ГЕЙПАРА САЛТ-ДӘСТҮРЛЕРИН САЛЫСТЫРЫҰ МӘСЕЛЭЛЕРИ.....	106
<i>Т. Қ. Жәримбетова</i> - ҚАРАҚАЛПАҚ ӘДЕБИЯТЫНДА КӨРКЕМ-ХҰЖЖЕТЛИ ШЫҒАРМАЛАРДА ЭТНОГРАФИЯЛЫҚ СҰҰРЕТЛЕҰЛЕР	110
<i>М.И. Ниязова</i> - К ВОПРОСАМ ЭТНОАРХЕОЛОГИИ / МАСТЕРСКИЕ ЮВЕЛИРОВ ПОЗДНЕСРЕДНЕВЕКОВОЙ БУХАРЫ.....	113
<i>П.Ж.Өтениязов</i> - ХАЛЫҚ ЕРТЕКЛЕРИНИҢ ПАЙДА БОЛЫҰ ДЕРЕКЛЕРИ	115
<i>К.С. Палымбетов, О.Ж. Юсупов</i> - ҚАРАҚАЛПАҚ ЭТНО-ДӘСТАНЛАРЫ: ӘМИР ТЕМҰР ТАРИЙХЫЙ ТУЛҒА ХӘМ ФОЛЬКЛОРЛЫҚ ОБРАЗ	119
<i>Г.У. Сейдаметова</i> - ГОРОДСКАЯ СЕМЬЯ И ОСОБЕННОСТИ БРАКОСОЧЕТАНИЯ В КАРАКАЛПАКСТАНЕ В 1960-1980 ГОДЫ	122
<i>С. Ә. Сулайманов</i> - ҚУБЛА АРАЛ БОЙЫ ДӘСТҮРИЙ ҚАТНАС ЖОЛЛАРЫНДА СУҰ ЖОЛЛАРЫНЫҢ ТУТҚАН ОРНЫ	125
<i>B.U.Temirhanov</i> - GÁREZSIZLIK JÍLLARINDA QARAQALPAQ DIYQANSHÍLIQ ILIMIY-IZERTLEW INSTITUTÍ ILIMIY JOYBARLARÍ ESABATÍNAN.....	127

**Ўзбекистон Республикасы Илимлар Академияси
Қарақалпақстан бөлими**

Қарақалпақ гуманитар илимлар илим-изертлеу институты

**ҚАРАҚАЛПАҚСТАНДА ЭТНОГРАФИЯЛЫҚ ИЗЕРТЛЕҮЛЕР:
ТАРИЙХ ҲӘМ ЗАМАНАГӨЙЛИК**

Қарақалпақстанға мийнети сиңген илим ғайраткери,
тарийх илими кандидаты Хожахмет Есбергеновтың 90-жыллығына
бағышланған илимий-әмелий конференция

МАТЕРИАЛЛАРЫ

Редактор: А.И. Алниязов
Верстка: В. Султангулова

**Basıwǵa ruqsat berilgen waqtı 05.05.2023 j. Format – 60/84 ¹/₁₆.
“Times” garniturası. Ofset usılında basıldı. Kólemi 8,25 b.t.
Nusqası 100 dana. Buyırtpa №14-22/K**

«Miraziz Nukus» JShJ baspaxanasında basıldı
Ózbekstan Respublikası baspa sóz hám xabar agentliginiń
2018-jıl 16-maydaǵı № 11–3059 licenziyası.

